

Utlåtande Rotel III (Dnr KS 2020/278)

Yrkesstudenters rätt att kunna söka studentbostad

Motion av Clara Lindblom (V)

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.
Motionen anses besvarad med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Föredragande borgarrådet Dennis Wedin anför följande.

Ärendet

Clara Lindblom (V) har väckt en motion i kommunfullmäktige. I motionen föreslås att kommunfullmäktige beslutar att målgruppen för studentbostäder inom de kommunala bostadsbolagen utökas till att även omfatta yrkesstudenter inom kommunal vuxenutbildning.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, arbetsmarknadsnämnden, Stockholms Stadshus AB och Stockholms Studentbostäder. Stockholms Stadshus AB har i sin tur remitterat vidare till dotterbolaget Bostadsförmedlingen i Stockholm AB och de allmännyttiga bostadsbolagen AB Svenska Bostäder, AB Stockholmshem och AB Familjebostäder. AB Stockholmshem och Bostadsförmedlingen i Stockholm AB har inte inkommit med svar.

Stadsledningskontoret menar att yrkesstudenters rätt att söka studentbostad sedan en tid tillbaka redan tillgodoses genom en ändring i kriterierna för stadens allmännyttiga bostadsbolag.

Arbetsmarknadsnämnden upplever inte att möjligheten till studentbostäder är något som eleverna vid yrkesutbildningar lyft som ett problem.

Stockholms Stadshus AB bedömer att intentionerna i motionen redan är tillgodosedda.

Stockholms Studentbostäder avråder Stockholms stad att inom stadens ägda studentbostadsbestånd även hyra ut till yrkesstudenter på Komvux.

Mina synpunkter

I Stockholms stad ska människor som studerar ges möjlighet till en hållbar bostadsförsörjning. Därför har yrkesstudenters rätt att söka studentbostad sedan en tid tillbaka redan tillgodosetts genom en ändring i kriterierna för stadens allmännyttiga bostadsbolag. Kriterierna för att bli godkänd omfattar i nuläget därmed även studier i kommunal yrkesutbildning.

Utbildningstiden för vuxenutbildningar är kort, vilket påverkar viljan att flytta till en bostad som endast kan nyttjas under en begränsad period. Jag instämmer i remissinstansernas bild av att detta därmed inte efterfrågas i stor utsträckning, men välkomnar samtidigt andra förslag som underlättar för yrkesstudenter att få en bra bostadsförsörjning.

Bilagor

1. Reservationer m.m.
2. Motionen

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Särskilt uttalande gjordes av borgarrådet Clara Lindblom (V) enligt följande.

Jag är glad över att bostadsbolagen en kort tid innan de lämnade sina remissvar på motionen som jag lade i vintras har ändrat sina acceptanskriterier studentbostäder så att de numera även omfattar yrkesstudier i kommunal yrkesutbildning. En bostad under studietiden kan vara helt avgörande för att tacka ja till en studieplats även för personer som läser på Komvux. Även yrkesstudenter som redan bor i staden kan behöva en studentbostad för att kunna bedriva sina studier. Bostadsbristen tvingar ett flertal unga vuxna att bo kvar i föräldrahemmet många år efter att de blivit myndiga eller flytta mellan osäkra andrahandsboenden.

Yrkesstuderande som sadlar om senare i livet kan också vara hjälpta av en studentbostad, till exempel för att kunna komma igång med studier efter en separation som lett till att förstahandsbostad saknas. På grund av den sociala snedrekryteringen till högskolan kommer de flesta som studerar på högskolan från akademikerhem,

medan det är tvärtom med studerande på den kommunala vuxenutbildningen. Även om studietiden är kortare på yrkesutbildningarna kan en osäker bostadssituation bli ett oöverstigligt hinder. Det är därför väldigt bra, och en rättvisefråga, att yrkesstudenter på Komvux nu har fått möjlighet att söka studentbostäder. Samtidigt kan det också bli en pusselbit för att fler ska söka till yrkesutbildningarna inom exempelvis äldreomsorgen där behovet av utbildning är stort.

Framöver ser vi också gärna att bolagens förmedlingsregler ska göra det möjligt även för studerande på SFI att få en studentbostad. Självfallet ska inte högskolestudenters möjligheter att söka studentbostad försämrats, när fler studerande får möjlighet att söka, utan staden ska givetvis se till att det byggs tillräckligt med studentbostäder så att det täcker behovet,

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

Motionen anses besvarad med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Stockholm den 16 december 2020

På kommunstyrelsens vägnar:
ANNA KÖNIG JERLMYR

Dennis Wedin

Mats Larsson

Särskilt uttalande gjordes av Rashid Mohammed (V) med hänvisning till Vänsterpartiets särskilda uttalande i borgarrådsberedningen.

Remissammanställning

Ärendet

Clara Lindblom (V) har väckt en motion i kommunfullmäktige. I motionen föreslås att kommunfullmäktige beslutar att målgruppen för studentbostäder inom de kommunala bostadsbolagen utökas till att även omfatta yrkesstudenter inom kommunal vuxenutbildning. I motionen anges att det är en rättvisefråga att ge yrkesstudenter inom kommunal vuxenutbildning möjlighet att ta del av stadens studentbostäder, vilket också kan leda till att få fler sökande till yrkesutbildningarna.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, arbetsmarknadsnämnden, Stockholms Stadshus AB och Stockholms Studentbostäder. Stockholms Stadshus AB har i sin tur remitterat vidare till dotterbolaget Bostadsförmedlingen i Stockholm AB och de allmännyttiga bostadsbolagen AB Svenska Bostäder, AB Stockholmshem och AB Familjebostäder. AB Stockholmshem och Bostadsförmedlingen i Stockholm AB har inte inkommit med svar.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 16 september 2020 har i huvudsak följande lydelse.

Stadens arbete rörande vuxenutbildning utgår ifrån kommunfullmäktiges mål 1.1 *I Stockholm är människor självförsörjande och vägen till arbete och svenskkunskaper är kort* och arbetet avseende bostadsförsörjning utgår ifrån mål 2.2 *Stockholm byggs attraktivt, tätt och funktionsblandat utifrån människors och verksamheters skiftande behov*.

I stadens budget framgår att Stockholm ska ha en hållbar bostadsförsörjning. Stadsledningskontoret kan konstatera att yrkesstudenters rätt att söka studentbostad sedan en tid tillbaka redan tillgodoses genom en ändring i kriterierna för stadens allmännyttiga bostadsbolag. Kriterierna för att bli godkänd omfattar i nuläget därmed även studier i kommunal yrkesutbildning. Stadsledningskontoret bedömer därmed att intentionen i motionen redan är tillgodosedda.

Stadsledningskontoret föreslår att remissen *Motion om yrkesstudenters rätt att kunna söka studentbostad* av Clara Lindblom (V) anses besvarad med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

Arbetsmarknadsnämnden

Arbetsmarknadsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 25 augusti 2020 följande.

Arbetsmarknadsnämnden beslutade att hänvisa till förvaltningens tjänsteutlåtande som sitt yttrande över remissen.

Reservation anfördes av Rashid Mohammed m.fl. (V), *bilaga 1*.

Arbetsmarknadsförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 13 augusti 2020 har i huvudsak följande lydelse.

Arbetsmarknadsförvaltningen upplever inte att möjligheten till studentbostäder är något som eleverna vid yrkesutbildningar lyft som ett problem. Huruvida efterfrågan och status på yrkesutbildningar skulle stärkas med en ökad möjlighet att kunna söka studentbostäder är därför svårt att säga.

Det råder redan idag en brist på både ordinarie bostäder och studentbostäder - att bredda målgruppen för studentbostäderna skulle kräva byggandet av fler studentbostäder för att inte bostadsbristen för studenter skulle öka ytterligare.

Relativt få yrkesstuderande kommer direkt från gymnasiet, många har en annan livssituation och ser en yrkesutbildning som ett sätt att sadla om och byta yrke. Denna målgrupp har ofta ett boende vid studiernas start. Yrkesutbildningarna är en del av den kommunala vuxenutbildningen och målgruppen är personer boende i Stockholms stad. De flesta studerande är därmed redan bofasta i staden och har inte behov av ett nytt boende vid studiestart vilket är fallet vid till exempel universitets- eller högskolestudier då många flyttar till studieorten i samband med studiestart.

Vuxenutbildningar är dessutom kortare än utbildningar på universitet eller högskolenivå och omfattar ett eller ett och ett halvt års studier, vilket även borde minska behovet av studentbostad under studietiden.

Arbetsmarknadsförvaltningen delar motionens intention om att vilja stärka yrkesutbildningens status. Många väljer yrkesutbildningar som ett sätt att byta bana och karriär senare i livet. För att underlätta en sådan omställning finns till exempel möjlighet till tilläggsbidrag om man har vårdnaden om barn eller tilläggsbidrag för de som fyllt 25 år och som arbetat tidigare med en viss lägsta inkomst. Möjligheten till bostadsbidrag finns även för studerande som är mellan 18 och 28 år eller för dem som har barn.

Arbetsmarknadsnämnden föreslås hänvisa till detta tjänsteutlåtande som svar på rubricerad remiss.

Stockholms Stadshus AB

Stockholms Stadshus AB:s yttrande daterat den 4 september 2020 har i huvudsak följande lydelse.

Koncernledningen kan konstatera att stadens budget fastställer att Stockholm ska ha en hållbar bostadsförsörjning. Vad gäller yrkesstudenters rätt att söka studentbostad, kan koncernledningen konstatera att stadens allmännyttiga bostadsbolag sedan en tid tillbaka ändrat sina kriterier. Nu omfattar kriterierna för att bli godkänd för att söka studentbostad även studier i kommunal yrkesutbildning. Därmed bedömer koncernledningen att intentionerna i motionen redan är tillgodosedda.

Stockholms Studentbostäder

Stockholms Studentbostäders yttrande daterat den 15 september 2020 har i huvudsak följande lydelse.

Stockholms studentbostäder, SSSB, har fått Motion om yrkesstudenters rätt att kunna söka studentbostad på remiss och vill lämna följande svar denna.

I motionen ges förslaget att: målgruppen för studentbostäder inom de kommunala bostadsbolagen utökas till att även omfatta yrkesstudenter inom kommunal vuxenutbildning.

Vårt svar ska läsas utifrån bakgrunden att vi som stiftelse är en enskild aktör och att vi som har Sveriges största fastighetsbestånd av studentbostäder har relevanta inblickar i studentbostadens logik.

Stockholms studentbostäder avråder Stockholms stad att inom stadens ägda studentbostadsbestånd även hyra ut till yrkesstudenter på Komvux. Vår rekommendation bygger vi på följande punkter.

1: Besittningsskydd och prövning av studiemeriter:

Studentbostaden är per definition en bostad som är en så kallad genomgångsbostad. I rättslig praxis har därför en begränsning av besittningsskyddet i avtalen inom branschen accepterats. Detta är en förutsättning för att studentbostäder ska finnas där för nya studenter när de vill komma till Stockholm för att studera. Om kriterierna för att kunna ta del av en studentbostad blir allt mer generell finns en stor risk att till exempel Konsumentverket, som redan idag har en del invändningar mot konsumentskyddet, kommer att driva frågan varpå studentbostaden som boendeform i princip skulle försvinna. I sin tur skulle det påverka rekryteringsbasen för Stockholms högskolor negativt.

2: Prövning av studier.

För att ta del av en studentbostad så är kraven från branschen att man studerar minst halvtid och dessutom presterar studiemeriter för detta. Detta kontrollerar vi på Stockholms studentbostäder via så kallade boprövningar två gånger per år. Via boprövning frigör enbart vi på SSSB mellan 1 100-1 500 bostäder per år för nya studenter. Detta tillsammans med nyproduktion är avgörande för att nya studenter ska kunna få en studentbostad. Vi har också en maxbegräns på 6 år. Redan idag är detta arbete administrativt mycket krävande. Med ytterligare en kategori som dessutom har ett avvikande studiemeritsystem så risker företagets förmåga och vilja att utföra regelbundna studieprövningar av sina hyresgäster att urholkas.

3: Kötiden

Idag har Stockholms studentbostäder kortaste kötiden för att få tag på en ny studentbostad. Vår kötid för ett så kallat korridorsrum ligger strax under ett år och för studentlägenheter på 2,0 - 2,5 år. I Stockholms bostadsförmedling är motsvarande tiden 4,6 år. De som studerar vid Komvux ger det ofta under en begränsad period varför det ofta kan bli aktuellt att de studerande i praktiken aldrig kommer att kunna få tillgång till en studentbostad förrän de ej längre är berättigade till den.

4: Könsom sådan, det behövs inte fler i köerna till studentbostäder utan fler studentbostäder.

I Stockholm finns två stycken bostadsköer för studentbostäder. Stockholms bostadsförmedlings kö och Stockholms studentbostäders kö. I Stockholms studentbostäders kö står idag ca 47 000 studenter i kö. Det behövs således idag inte fler köande utan fler studentbostäder. Staden bör i vart fall noga överväga mängden personer som med detta förslag skulle kunna utöka könsom till stadens studentbostäder.

Vi vill också anföra vikten av att staden kontinuerligt bygger bostäder för livets alla skeden och tar sitt ansvar i att underlätta rörligheten emellan dessa. Det är viktigt för staden och regionen att studenter även efter avslutade studier kan finna sin nästa bostad i Stockholm.

Reservationer m.m.

Arbetsmarknadsnämnden

Reservation anfördes av Rashid Mohammed m.fl. (V) enligt följande.

Att tillstyrka motionen om att yrkesstudenters rätt att kunna söka studentbostad
Att därutöver utöver anföra

Vi menar att en bostad under studietiden kan vara helt avgörande för om du kan tacka ja till en studieplats, även om du läser på Komvux. Trots att de flesta yrkesstuderande redan bor i staden så behöver det inte betyda att de har ett tryggt boende. Bostadsbristen tvingar ett flertal att bo kvar i föräldrahemmet många år efter att de blivit myndiga eller hoppa runt mellan osäkra andrahandsboenden. Yrkesstuderande som sadlar om senare i livet kan också vara hjälpt av en studentbostad, till exempel i samband med en separation. På grund av den sociala snedrekryteringen till högskolan kommer de flesta som studerar på högskolan från akademikerhem, medan det är tvärtom med den kommunala vuxenutbildningen. Även om studietiden är kortare på yrkesutbildningarna kan en osäker bostadssituation vara ett oöverstigligt hinder. Att ge yrkesstudenter på Komvux möjlighet att ta del av stadens studentbostäder är därmed också en rättvisefråga samtidigt som det skulle kunna vara en viktig pusselbit för att få fler sökande till yrkesutbildningarna. Ett tryggt boende som ger studier under studietiden är lika viktig för yrkesstudenter som för högskolestudenter.